

Haberler

Facebook'ta İlaç Sektörü: Geçmiş, Bugünü ve Geleceği

Farmasötik ve sağlık hizmetleri sektöründe 16 yıllık deneyimi olan “Intouch Solutions” dan Wendy Blackburn’un ilaç sektörünün, sosyal bir paylaşım sitesi olan Facebook’ta ne şekilde yer aldığını oldukça açıklayıcı bir şekilde ele aldığı yazısını sizlerle paylaşıyoruz. Haberin tamamına “<http://www.pharmaphorum.com/2011/07/08/pharma-on-facebook-past-present-and-future/>” adresinden ulaşabilirsiniz.

Wendy Blackburn ilaç endüstrisinin sosyal medyayı özellikle Facebook’u kullanmasının oldukça tartışılan bir konu olduğunu belirtiyor ve ekliyor “İlaç endüstrisinin bu kontrolsüz dünyayı kullanma riskini almasına değer mi?”

Wendy genel durumu şöyle özetliyor: Temmuz 2011’de wikipedia’da ilaç/sağlık hizmeti ile ilişkili 77 Facebook sayfası olduğu yazılmıştır. Birçok ilaç firmasının, şirketi global olarak tanıtmak (Boehringer Ingelheim gibi), lokal olarak tanıtmak (Pfizer-Türkiye gibi) veya elemanları işe alma süreci için (AstraZeneca-Kariyer gibi) Facebook’ta kurumsal sayfası yer almakta. Kurumsal siteler kamu ile ilişkiler çerçevesinde birçok bakış açısı sunması ve çok sayıda kişiye ulaşmasından dolayı büyük anlam ifade etmektedir. En eski örneklerden birisi Abbott’un “Labs are Vital” sayfasıdır. Bu kapsamda Teva Farmasötik gibi jenerik firmalar da yer almaktadır. Bir diğeri markalı sayfalardır (Tobi, Lysteda, LAP-BAND, Latisse ve Juvederm gibi); ancak bu sayfaların sayıları oldukça azdır. Reçete edilen ilaçlar ile ilgili yorum yapılmasına izin veren siteler daha da nadirdir. Gardasil’in “Servikal Kanserle Karşı Bir Adım Atın” sayfası (artık kullanımda değil) 100.000’den fazla üyesi ile ilk farmasötik Facebook sayfaları arasında yer almaktadır. Belirli sebeplerden dolayı reçetesiz ilaçlar (over the counter drug-OTC) ve sağlıkla ilişkili klinik uygulama

kılavuzları sayfaları daha kolay oluşturulabilmektedir. Ancak bu sayfalar da düşünüldüğü kadar yaygın değildir. Zicam, Cetaphil, MyAlli ve Nicolette bu sayfalara verilebilecek örnekler arasındadır. Bunların yanı sıra NeuroStar, TMS Therapy ve Cyberknife gibi tıbbi cihaz sayfaları da bulunmaktadır. Hayvan sağlığı ile ilgili sayfalar da oldukça azdır. İlaç sektöründeki markasız Facebook sayfaları daha yaygındır. Bu sayfalara örnek olarak CF Voice, ADHD Allies ve Sanofi’nin Diyabet sayfası ve 50 Years of the Pill verilebilir. Aynı zamanda, ilaç firmalarının standart sayfalarının yanı sıra oyunlar ve uygulamalar içeren sayfaları da bulunmaktadır. Aylık yaklaşık 5.000 kullanıcısı olan Boehringer Ingelheim’in Healthseeker sayfası sağlık ile ilişkili oyunlara bir örnektir. Bu sayfaların çoğu tüketiciye veya “genel kamu”ya ulaşmak amacıyla oluşturulmuş sayfalardır. Ancak, bazılarının hedefi sağlık profesyonellerine ulaşmaktır.

Facebook İlaç Sektörü için Oyunun Kurallarını Değiştiriyor

Facebook Ağustos 2011’den itibaren ilaç sektörü ile ilişkili sayfalarda site yöneticilerinin diğer insanların yapmış olduğu yorumları engellemelerini kaldırdı. Facebook onayı ile sadece reçeteli bir ilacı tanıtan markalı siteler yorum yapma fonksiyonunu kaldırabiliyor. Bu doğrultuda tartışmalar daha da karmaşık bir hale geldi. Bazıları ilaç firmalarının Facebook sayfalarını kullanmamalarının Facebook’tan ilaç firmalarının toplu olarak çekilmesini desteklediğini söylemekte. Wendy Blackburn ise ilaç firmalarının marka ve kategoriye bağlı olarak Facebook’ta tüketiciler ile irtibatta olması için hala bir fırsat olduğunu düşünüyor. Bunların da ötesinde, sosyal medyanın insanların sağlık hizmetleri, ürünleri ve ilgili diğer bilgileri aradığı bir yer olduğunu belirtiyor. Hemen hemen her ilaç firmasının sosyal medyayı ve Facebook’u tüketicilere ulaşmanın bir yolu olarak gördüğünü ekliyor.

Algıya Karşı Gerçek

Wendy Blackburn ilaç endüstrisinin Facebook’u kullanmasında bazı ciddi risklerin olduğunu söylüyor. Bu endüstri içindeki kişiler bu riski anlayabiliyor, dışarıda kalan insanlar anlayamamakta. Wendy daha fazla sayıda hastayla, medya ve diğer endüstrilerdeki kişiler ile konuştuğunda, FDA’nın ilaç sektöründeki yayın yasağı çerçevesinde ne kadar büyük bir yanlış anlama olduğunu daha fazla anladığını belirtiyor. İşlerin kötüye gittiği nokta hastaların ilaçların prospektüsünde belirtilen endikasyonlar haricindeki amaçlar için kullanılması hakkında yorum yapmaları ile başladığını düşünüyor. Buradaki algı ilaç firmalarının negatif yorumları duymak veya göstermek istememeleri, insanların ürünler/kendi durumları hakkındaki sorularını ve endişelerini göstermek istemedikleri, sitelerde yorum olarak yazılabilecek yan etkileri/advers olayları yetkili birimlere (FDA gibi) raporlamak istemedikleri, yanlış yazışmaların (örneğin rakiplerin belirtilmesini istemiyorlar) kontrolünü kendi ellerinde tutmak istedikleri nedeniyle sosyal medyada ikili diyaloglara açık olmadıklarıdır.

Gerçek olan ise tüm bunların önemli konular olmadıklarıdır. İşlerin kötüye gittiği nokta hastaların ilaçların prospektüsünde belirtilen endikasyonlar haricindeki amaçlar için kullanılması hakkında yorum yapmaları ile başlamaktadır. Bu doğrultuda Wendy aşağıda belirtildiği gibi sonuçların ortaya çıkabileceğini bildiriyor.

- FDA’dan astım için onaylanmış olan X ilacını bir doktor KOAH için reçete etmiş ve bu ilaç KOAH hastalığında işe yaramış olabilir.

Oysa ki X ilacı KOAH hastalığında test edilmemiş/onaylanmamıştır. Bu nedenle bu durum FDA tarafından bir sorun teşkil edecektir.

- “X ilacını enjekte ederken buz kullanıyorum ve bu daha iyi hissettiriyor. Ayrıca ibuprofen de kullanıyorum. Siz de denemelisiniz.” gibi bir yorum yapılmış olabilir.

İlacın etiketinde bu bilgiler yer almamasına rağmen, ilaç şirketi bu bilgileri tıbbi bir tavsiye olarak vermekten çekinmiş olabilir.

- “İlacımı yarıya bölerek kullanıyorum ve kendimi yine de iyi hissediyorum. Bu sayede

ilaçlarım daha uzun sürede bitiyor ve daha hesaplı oluyor.” gibi bir yorum yapılmış olabilir.

Bu gibi durumlar ilaç şirketleri para kaybedeceği için değil ancak ilaçların bu dozlar için test edilmediği/onaylanmadığı için bir sorun olarak karşımıza çıkar.

- “Eşim X ilacının kullanıldığı bir klinik çalışmaya katıldı ve bu ilacın daha önce kullandığı tüm ilaçlardan daha iyi etki edeceğine inanıyoruz.”

Bu durum ön onay öncesi tanıtım kapsamına girer ve de ispatlanmamış karşılaştırmalı bir iddia olur.

- “Oğlum X ilacı ile tedavi oldu. Hayatımızı değiştirdiği için bu ilaca minnettarız.”

Oysa ki çok az sayıda ilaç “tedavi edici” olarak belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi yorumlar her ne kadar iyi niyetli, pozitif ve dürüst olursa olsun sorunlara yol açabilir. ABD’de, FDA, ilaç şirketlerinin kendi sayfalarında yapılan yorumlardan sorumlu değildir diyene kadar bu şirketler yapılan tüm yorumlardan sorumlu olarak devam edeceklerdir.

Ne Yapmalıyız?

Wendy Blackburn, ilaç endüstrisi için sosyal medya fırsatlarla dolu gibi görünse de herkes için durumun böyle olmadığını belirtiyor ve “Intouch Solutions” olarak müşterilerini sosyal medyayı kullanmaya teşvik ettiklerini aktarıyor. Durum bazında, müşterilerinin kendi tolerans düzeylerini belirlediklerini ve potansiyel yararları ve zararları dengelediklerini söylüyor. Halen Facebook’ta yer almak isteyen firmaların birçok güvenlik uyarısı ile istenmekte olan düzenlemeleri yapabileceklerini de ekliyor. Wendy, sektör olarak FDA ve diğer düzenleyici otoriteler ile işbirliği içinde çalışmaya devam etmeyi umuyor ve tüm bunların sağlığın iyileştirilmesi ile ilgili olduğunun ve tüketicilerin isteklerinin karşılanmasının en iyi yolu olduğunun unutulmamasını istiyor.

Kaynak: <http://www.pharmaphorum.com/2011/07/08/pharma-on-facebook-past-present-and-future/>

Twitter'dan Genel Sağlık Trendlerinin Takibi

Johns Hopkins Üniversitesi'nde bilgisayar mühendisi olan Mark Dredze ve Michael J. Paul Tweeter'da yazılan tweetleri alerji, grip, uykusuzluk, kanser, obezite, depresyon, ağrı ve diğer rahatsızlıklar açısından kategorize etmek için incelediler. Twitter milyonlarca sosyal medya kullanıcısının herhangi bir konu hakkında 140 karaktere kadar yorum yapabilmesini sağlayan sosyal bir paylaşım sitesidir. Peki, bu kadar tweet arasından önemli genel sağlık trendlerini takip etmek mümkün mü?

Mark Dredze ve Michael J. Paul Mayıs 2009 ve Ekim 2010 tarihleri arasında gönderilen tweetleri bilgisayarlarına yüklediler ve bir yazılım aracılığı ile sağlık ile ilişkili 1,5 milyon tweeti filtrelediler. Amaçları, Tweeter'daki gönderilerin genel sağlık bilgileri açısından bir kaynak olup olamayacağını araştırmaktı ve araştırmalarıyla bunun olabileceğini gösterdiler. Sağlık ile ilişkili tweetleri gruplandırarak alerji, grip, uykusuzluk, kanser, obezite, depresyon, ağrı ve diğer rahatsızlıklar hakkında ilginç sonuçlar ortaya çıkardılar. Bilinen kadarıyla bu tarzda bir çalışma daha önce yapılmamış.

Araştırmacılar tweetleri inceleyerek bir dizi hastalık hakkında bilgiye ulaştılar ve buna ek olarak tweeter'ların kullandığı birçok ilaç adını da saptadılar. İnsanlar tweetlerinde hastalıkları için kullandıkları ilaç isimlerini de belirtiyorlardı. Bazı tweetlerde ise ilaçların yanlış kullanımlarına da rastladılar. Örneğin, bazı kişiler gönderilerinde grip için antibiyotik kullandıklarını yazmışlardı. Oysaki grip viral bir hastalıktır ve antibiyotik viral bir hastalığın tedavisinde kullanılmaz. Bu türde yanlış kullanımlar antibiyotiğe karşı direnç sorunlarının artmasına yol açabilir. Bu tarzdaki tweetler sayesinde bazı ciddi yanlış anlamaların olduğunu da ortaya çıkardılar.

Bu araştırmayı yaparken günlük gönderilen milyarlarca tweet arasından hangilerinin sağlık ile ilişkili olduğunun belirlenmesi için özel olarak kendilerinin geliştirdiği bir bilgisayar programı kullandılar. Bu program gönderilerde kullanılan sözcük kalıplarını değerlendirebiliyor ve bu kalıplar sağlık alanında yaygın olarak kullanılıyor olsa

bile kişinin sağlığı ile gerçekten ilgisi olmayan ibarelerin ayırımını yapabiliyor. Sağlık ile ilişkili olmayan tweetler ayıklanıp, geriye kalan tweetler değerlendirildiğinde ortaya şaşırtıcı sonuçlar çıktı. Araştırmacılar yaklaşık 200.000 sağlık ile ilişkili tweet arasından tweetlerin gönderildiği yer bilgisini kullanarak coğrafi bölgelere göre genel durumu saptayabildi. Bu bilgi ile zamana ve yere göre değişen eğilimleri belirlediler. Örneğin, ülkenin çeşitli bölgelerinde alerji ve gribin hangi mevsimlerde artış gösterdiğini saptadılar.

Çalışma araştırmacıları Mark Dredze ve Michael J. Paul ülkelere göre tweetlerin analizinde bazı sınırlamalar olduğu uyarısında bulundu. Birçok Tweeter kullanıcısı hastalıkları hakkında birden fazla defa yorum yapmıyor. Bu nedenle hastalıklarının ne kadar sürdüğü ve tekrarlayıp tekrarlamadığı konusunda bir çıkarım yapılamıyor. Ayrıca, Tweeter kullanıcılarının çoğunluğunu gençler oluşturmakta ve bir halk sağlığı çalışmasında daha yaşlı kişiler dışlanmış oluyor Bunlara ek olarak, Tweeter kullanıcılarının çoğunluğunu Amerika'daki kullanıcılar oluşturmakta ve bu da diğer ülkeler açısından tweetler üzerinden araştırma yapılmasını engelleyici bir durum.

Mark Dredze ve Michael J. Paul konu ile ilgili halk sağlığı uzmanları ile görüşmelere başladılar. Tweetler kullanılarak yapılacak olan ileriki çalışmalarda sadece tıbbi sorunlar hakkında değil aynı zamanda hastalıklar, ilaçlar ve diğer sağlık konularında halkın algısı hakkında da daha faydalı verilere ulaşılabileceği düşünülüyor.

Kaynak: <http://gazette.jhu.edu/2011/07/05/you-are-what-you-tweet-tracking-public-health-trends-by-twitter/>